

Mit mondanak a prostitúcióról a nemzetközi emberi jogi egyezmények?

- A nők és a gyermekek jogaira vonatkozó, érvényben lévő nemzetközi emberi jogi egyezmények egyöntetűen azt írják elő, hogy az államok kötelesek elfojtani a nők és gyerekek prostitúciós célú kizsákmányolásának minden formáját. Így foglal állást például – a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló ENSZ-egyezmény (1979), – a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (1989), – a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről szóló ILO-egyezmény (1999). (Valamennyi egyezmény 18 évben állapítja meg a gyermekkor felső határát.)
- Olyan nemzetközi emberi jogi egyezmény vagy nemzetközi bírósági határozat azonban nincs, amely a prostitúciót elfogadható jelenségnek, netán foglalkozásnak minősítené. Olyan egyezmény sincs, amely a prostitúált személyek üldözését írná elő.
- A legrészletesebben az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomásáról szóló ENSZ-egyezmény szabályozza az államoknak a prostitúcióval szembeni feladatait. Ez az egyezmény egyebek közt – a prostitúció és a prostitúciós célú emberkereskedelem felszámolására irányuló, az áldozatok megsegítését és rehabilitálását célzó feladatok egész sorát írja elő az államok számára;
 - hangsúlyozottan kötelezi az államokat: vegyék elejét annak, hogy nők és gyerekek a prostitúció veszélyének legyenek kitéve;
 - *sértettnek* nevezi a prostituáltakat;
 - leszögezi, hogy a prostitúció „az emberi személy méltóságával és értékével összeegyeztethetetlen és veszélyezteti az egyén, a család és a társadalom jólétét”;
 - előírja, hogy meg kell büntetni mindazokat, akik bordélyokat működtetnek vagy anyagi eszközöket szolgáltatnak ehhez, akik prostitúció céljára épületet vagy helyet bérelnek vagy bérbe adnak, továbbá akik prostitúció céljából valakit megkerítenek, rábírnak vagy elcsábítanak, avagy más személy prostitúcióját kizsákmányolják, akár annak beleegyezésével is.
- Az előbb taglalt Egyezmény 1950-ben született, s ahhoz Magyarország 1955-ben csatlakozott. Azonban az eltelt 49 év alatt sosem felelt meg az Egyezmény előírásainak a magyar jogrendszer.

Milyen tapasztalatok vezettek az egyezmények prostitúcióellenes álláspontjához?

Több évszázados, minden földrészen, mindenfajta társadalmi formában bebizonyosodott tapasztalat, hogy

- gyakorlatilag nincs olyan személy, aki külső kényszerítő körülmények hatása nélkül tartósan prostituált szeretne lenni, illetve maradni,
- a kliensek zöme a kiszolgáltatott személyeken megalázó módon végrehajtott, sokszor erőszakos nemi aktusokért hajlandó fizetni,
- így a prostitúció iránti férfikeresletet nem lehet a nők és gyerekek elleni tömeges erőszak nélkül kielégíteni,
- ezért a prostitúció elválaszthatatlan a bűnözéstől, a nő- és lánykereskedelemtől,
- a prostitúcióra kényszerítés veszélyének különösen az alacsonyabb társadalmi helyzetű, érdekeik érvényesítésében gyengébb képességű csoportok vannak kitéve: nők, gyerekek, etnikai kisebbségek, gyarmatosított országok őslakosai, elmaradott országokból gazdagabb országba menekült, hurcolt vagy csempészett nők és gyerekek, szellemi fogyatékosok, árvák, intézeti nevelt gyerekek, gyerekkorukban rendszeres fizikai, szexuális és lelki erőszakot elszenvedett személyek.

Mit mond a magyar Büntető törvénykönyv?

- A magyar törvények szerint nem követ el bűncselekményt, aki pénzt fogad el másoktól szexuális tevékenységért. Ez összhangban van az emberi jogi elvekkel, hiszen a prostituáltak kiszolgáltatottak és gyakorlatilag mindannyian jogsértések áldozatai.
- Ellenben a Büntető törvénykönyv (Btk.) 205–207. paragrafusai többévi börtönnel fenyegetik a prostitúció szervezőit és kizsákmányolóit. Büntetendő, aki:
 - prostitúció céljára épületet vagy egyéb helyet másnak a rendelkezésére bocsát,
 - mást prostitúcióra rábírt,
 - bordélyházat tart fenn, vezet, vagy annak működéséhez anyagi eszközöket szolgáltat,
 - prostituálttal egészben vagy részben kitartatja magát,
 - haszonszerzés céljából valakit szexuális tevékenységre másnak megszerez (ún. kerítés).
- Az emberkereskedelmet 1999 óta üldözi a Btk. 175/B. §-a.
- Az elkövetőket nem menti a sértett állítólagos „beleegyezése”: a nők és gyerekek prostitúciójának kihasználása önmagában is büntetendő, mivel az minden esetben súlyosan sérti az emberi méltóságot.

Tekintetbe veszi-e a Btk. az emberi jogokat?

- A magyar Btk. nem tesz eleget az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomásáról szóló Egyezmény előírásainak, mivel nem rendelkezik teljes körben mindazok megbüntetéséről, akik más személyt prostitúcióra rábírnak, e célból elcsábítanak, illetve prostitúcióját kizsákmányolják. A Btk. ugyanis csak akkor bünteti e cselekményeket, ha a prostitúciós tevékenység „üzletszerű”, azaz „rendszeres haszonszerzésre törekedve” történik. Az Egyezmény előírása értelmében azonban mások alkalmi prostitúciójának kizsákmányolása, alkalmi prostitúcióra rábírása is büntetendő. A kerítés büntettétől eltekintve ez hiányzik a magyar jogból.
- 1993-ig a Btk. 204. §-a a prostituált személyeket is büntetni rendelte, 1999-ig pedig szabálysértésnek minősült a pénzért folytatott akár alkalmi szexuális tevékenység is. Ezeket a nyíltan egyezményesértő rendelkezéseket ugyan eltörölték, de a Btk. többi paragrafusának szövege és szemlélete lényegében változatlan maradt.
- A Btk. nem tekinti a prostituáltakat a prostitúciós bűncselekmények sértettjének, és nincs a magyar büntetőjogban olyan rendelkezés, amely a klienseket büntetné. A Btk. a mai napig nincs összhangban az emberi jogi egyezmények azon elvével, miszerint a prostitúció nem más, mint a prostituáltak kizsákmányolása.
- A hatályos magyar jog szerint még az a kliens sem büntetendő, aki 14–18 év közötti gyermekek végrehajtott szexuális aktust vásárolt pénzért. A kliens akkor sem büntetendő, ha nyilvánvalóan illegális körülmények között teszi ezt – például bordélyházban fogvatartott, a kliens kiszolgálására a stricik által súlyos bántalmazással kényszerített gyermekkel folytatja az aktust, miközben a gyermek azért könyörög neki, hogy hagyja békén és menekítse meg.

Zónásítás = rendőri önkény

- Mind az 1993-as, mind az 1999-es törvénymódosítást azzal indokolták hivatalosan, hogy a törvényhozás a prostitúciót szervező bűnöző köröket kívánja hathatósabbán üldözni általuk.
- Azonban a türelmi zónákról szóló 1999-es szabályok az utcai prostituáltakkal szembeni rendőri önkény előtt nyitottak igen széles utat: sebtiben több hónapos elzárásra ítélték a nők, ha a rendőr szerint öltözközüik olyan kihívó, hogy az már felajánlkozásnak tekinthető.

- A türelmi zónák körüli zavaros jogi helyzetben a szervezett bűnözés hatékony üldözése helyett egészen más történik. A hatóságok szabálysértés címén utcai prostituált vagy annak nézett nőket sújtanak pénzbüntetésekkel és elzárásokkal, azonnal a kiszabható legszigorúbb büntetéseket alkalmazva. A hatóságok nem tárják fel, hogyan kényszerítik ezeket a nőket az utcára férfi futtatóik. A szervezett bűnözés országszerte egyre vígabban működtet bordélyházakat. Míg hatóságaink az áldozatokat keményen megbüntetik, a bűnözéssel szemben jobbra tétlenek.
- A szabálysértési törvény elvben pénzbüntetéssel szankcionálja azt a klienst, aki nem megfelelő helyen próbál prostitúcióban megegyezni, mégis alig ismeretes e cikkely alkalmazása a férfi kliensekkel szemben.

Az állami intézkedések hiánya

- Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomásáról szóló Egyezmény előírásai ellenére a kormányzat, az önkormányzatok, az oktatás és az egészségügy semmilyen tevékenységet nem fejtenek ki a prostitúció, a nő- és gyermekkereskedelem megelőzésére, az áldozatok rehabilitálására, valamint a társadalomba való beilleszkedésük elősegítésére.
- Törvényeink a klienseket gyakorlatilag nem teszik felelőssé a prostitúcióért. Sem a zónatörvény, sem semmilyen más jogszabály vagy kormányzati intézkedés nem irányul a kliensi magatartás visszaszorítására – pedig a klienseket senki és semmi sem kényszeríti egy másik ember megvásárlására, szemben a prostituáltakkal, akiket többnyire bűnözők kényszerítenek és sanyargatnak.
- A prostitúcióra kényszerített nők és gyerekek nem vagy csak elégtelenül kapnak védelmet az őket és családjukat fenyegető bűnöző körökkel szemben.
- A leleplezett bordélyok felszámolása lassú és esetleges. Egy esetben például a bordélyfenntartók még az ellenük megindult büntetőeljárás huszadik napján is több, prostitúcióra kényszerített, más bűnözőktől „vásárolt” nőt tartottak fogva – ugyanabban a bordélyban. (Baranya Megyei Bíróság I. Bf. 672/2000. sz., BH 2002.I.)
- A Habeas Corpus Munkacsoport szerint elégtelen a prostitúció szervezőire vonatkozó Btk.-passzusok rendőri, bírói alkalmazása: erről lásd külön írásunkat a Prostitúció Nélküli Magyarorszáért Mozgalom honlapján: prostitutio.hu/juhasz.geza.hogyan.hatratlatja.htm

Az emberi jogokra, a nők és a szexuális kisebbségek helyzetére, a testtel való önrendelkezésre vonatkozó számos további ismeretet találhat honlapunkon: habeascorpus.hu

Egyenjogúság • jogsegély • önrendelkezés

Habeas Corpus Munkacsoport

Elsősorban a nők és a szexuális kisebbségek egyenjogúságának előmozdításával, a szexualitással kapcsolatos önrendelkezési jogok érvényesítésével, a nők és gyerekek elleni erőszak visszaszorításával foglalkozunk. Bíráljuk a jogi eljárások keretein belül megvalósuló jogsértéseket is, amelyek tovább csökkentik a nők, gyermekek és szexuális kisebbségi személyek eleve gyenge védelmét emberi jogaik megsértésével szemben. Ha tevékenységünket támogatni kívánja, egyebek közt átutalhatja személyi jövedelemadója 1%-át.

Tudja-e Ön...? ismeretterjesztő sorozatunk a testtel, a szexualitással kapcsolatos önrendelkezési jogokról, a nők, a bántalmazott gyerekek, a szexuális kisebbségek jogairól és azok érvényesítéséről szól. További példányokat kérhet munkatársainktól, vagy alábbi levélcímünkön rendelheti meg. Kiadványaink aktuális listáját és szövegüket megismerheti honlapunkon: habeascorpus.hu/tudja-e

Fő támogatóink voltak az utóbbi három évben:

a Nyílt Társadalom Intézet, a Ford Alapítvány és az adójuk 1%-át följajnló polgárok.

habeascorpus.hu

Habeas Corpus Munkacsoport

közhasznú jogvédő szervezet

1364 Budapest Pf. 31.

adószám: 18082401-1-41

06 30 9965666, 06 1 3215028

a jogsegély hívható: kedden 17–19 óráig

jogsegely@habeascorpus.hu

második kiadás, 2005

© minden jog fenntartva

Tudja-e Ön...?

Hazánk megsérti a prostitúció visszaszorítását előíró emberi jogi egyezményeket

prostitúció büntetőjog

Tudja-e Ön...?

A HABEAS CORPUS MUNKACSOPORT ISMERETTERJESZTŐ KIADVÁNYA